



Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրութ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թէքէան Կեդրոն, 2-րդ յարկ, ԺըմմէյզիԵրեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Հինգշաբթի 14.07.2022

85րդ Տարի, թիւ 73 (22,543)

1500 Լ.Ո. / 8 Էջ

© zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447www.zartonkdaily.net
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանանի Անտառային Շրջաններու Հրդեհներու Հին-Նոր Պատմութիւնը Կը Շարունակուի

Մինչ Լիբանան ու լիբանանցիները կը տուայտին ամեն տեսակի դժուարութիւններով, մեծ հրդեհ մը ծագած է շաբաթասկիզբին Պէյրութի եւ Լեռնայի լեռնաշխարհի միջեւ գտնուող Ռումիյէ շրջանի անտառային հատուածին մէջ:

Լիբանանի արտաքին իրավիճակներու պատկան մարմիններ, որոնք փութացած են դէպքի վայր աւելի ուշ յայտնած են, որ «չար ձեռքեր պատճառ եղած են այս կրակին»:



Մարդահին եւ կազմակերպուած հրդեհներու պատմութիւնը նոր չէ Լիբանանի մէջ, որ ամառուայ եղանակէն օգտուելով կը կրկնուի տարուան միեւնոյն օրերուն հրոյ ճարակ դարձնելով Լիբանանի գեղատեսիլ անտառները:

Կը նշուի նաեւ, որ հրդեհի մեծ մասը մարած է, եւ ներկայ պահու դրութեամբ հրդեհը, որեւէ վտանգ չըսպառնար շրջանին մէջ գտնուող բնակչութեան, որոնց բնակարանները բաւականաչափ հեռու են դէպքի վայրէն:

Մեթնի երեսփոխաններ եղածին վերաբերեալ ահազանգ հնչեցուցած են նշելով, որ այս հրդեհին ետին կը կանգնին «փայտի մաֆիա»-ին մաս կազմող խափանարար ձեռքեր, որոնց նպատակն է օգտուիլ հրդեհին բերած աւերներէն:

Շրջանային Լուրեր

Սուրիոյ մէջ Ամերիկացիք Սպանած են Տաւէշի Առաջնորդը

ԱՄՆ պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարած է, որ Հիւսիսային Սուրիոյ մէջ գտնուող Աֆրին քաղաքին մերձ ԱՄՆ-ի յարձակման ժամանակ, սպաննուած է «Իսլամական պետութիւն» խմբաւորման առաջնորդը: Այս մասին տեղեկացանք «Արեւելք»-էն:

ԱՄՆ կեդրոնական հրամանատարութիւնը իր հերթին յայտարարած է, որ «Ամերիկեան ուժերը անօդաչու թռչող սարքի միջոցաւ հարուածած են ճընտերէս շրջանէն դուրս դիրքաւորուած Տաւէշի երկու բարձրաստիճան պաշտօնեաներ»:

Աղբիւրը նաեւ հաստատած է սպանութիւնը Մահեր ալ-Աքքալի, որ Տաւէշի հինգ բարձրաստիճան ղեկավարներէն մէկն էր եւ կազմակերպութեան առաջնորդը՝ Սուրիոյ մէջ, եւ նշած, որ «յարձակման ժամանակ Ալ-Աքքալի հետ սերտ կապ ունեցող Տաւէշի բարձրաստիճան պաշտօնեայ մը եւս լրջօրէն վիրաւորուած է»:

Յայտարարութեան մէջ նաեւ նշուած է, որ «այս գործողութեան յաջող իրականացման համար, իրականացուած է լայնածաւալ ծրագրում»:

Փենթագոնի կեդրոնական հրամանատարութեան խօսնակ, գնդապետ Տէյլ Իսթպըրնի հաստատած է, որ «Մահեր ալ-Աքքալը սպաննուած է սուրիական ճընտերէսի մօտ, շարժականոր հեծելանիւ (միթրսիքլէթ) վարելու ժամանակ, եւ անոր գլխաւոր օգնականներէն մէկը ծանրօրէն վիրաւորուած»:

Յայտարարութեան մէջ կ'ըսուի, որ «Ալ-Աքքալ խմբաւորման ականաւոր առաջնորդներէն ըլլալէն բացի, ան նաեւ պատասխանատու էր՝ Իրաքի եւ Սուրիոյ սահմաններէն դուրս Տաւէշի ցանցերու զարգացման»:

Հայկական Լուրեր

ԱԳԾ-ն Կ'առաջարկէ Խստացնել Սփիւռքահայերու Համար ՀՀ Քաղաքացիութիւն Ստանալու Կարգը

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը կ'առաջարկէ ՀՀ քաղաքացիութիւն չունեցող հայ անձի կողմէ ՀՀ քաղաքացիութիւն ձեռք բերելու համար իբրեւ պարտադիր պահանջ սահմանել Հայաստանի մէջ վերջին երկու տարուան ընթացքին առնուազն 60 օր օրինական հիմքով բնակելու կամ գտնուելու հանգամանքը: Սահմանադրութեամբ՝ հայերը Հայաստանի մէջ բնակելու պահէն ունին ՀՀ քաղաքացիութիւն ձեռք բերելու իրաւունք, սակայն «Քաղաքացիութեան մասին» օրէնքով սահմանուած չէ, թէ որ պահէն անձը կը համարուի Հայաստանի մէջ բնակչութիւն հաստատած:



«Մասնաւորապէս, ՀՀ քաղաքացիութիւն չունեցող 18 տարին լրացած, գործունակ, օտարերկրեայ պետութեան մէջ բնակող կամ Հայաստանի մէջ օրինական հիմքով բնակող (գտնուող) իւրաքանչիւր անձ իրաւունք ունի դիմելու ՀՀ քաղաքացիութիւն ստանալու համար, եթէ օրէնքով սահմանուած կարգով վերջին երեք տարին մշտապէս բնակած է Հայաստանի մէջ: Կը սահմանուի, որ ՀՀ քաղաքացիութիւն չունեցող հայ անձը, որուն խնամակալը ՀՀ քաղաքացի է, կրնայ ստանալ քաղաքացիութիւն առանց վերոյիշեալ պահանջներու պահպանման: ՀՀ քաղաքացիութիւն ստանալու գործընթացին մէջ օրէնքը առաւել մեծ հնարաւորութիւն սահմանած է հայերու համար, քան ամրագրուած է Սահմանադրութեամբ», - ըսուած է հիմնաւորման մէջ: Գործող օրէնքին նկատալով, ըստ ԱԳԾ-ի՝ հայրենադարձութիւնը խթանել է, սակայն ծառայութեան կողմէ վերջին տարիներու կատարուած ուսումնասիրութիւններուն իբրեւ արդիւնք պարզուած է, որ հայ հանդիսանալու հանգամանքով պայմանաւորուած ՀՀ քաղաքացիութիւն հայցող անձերու ստուար զանգուած մը, յատկապէս Մերձաւոր Արեւելքի երկիրներու՝ Սուրիոյ, Լիբանանի, Յորդանանի քաղաքացիները, երբեւէ չեն եղած Հայաստան կամ ժամանած են հազուադէպ՝ 4-5 տարին մէկ անգամ: «Իսկ որոշ պարագաներու ժամանած են միայն ՀՀ քաղաքացիութիւն հայցելու նպատակով եւ, իբրեւ կանոն, չեն իրականացներ հայանպաստ գործունեութիւն: Բացի այդ, եղած են նաեւ դէպքեր, երբ քաղաքացիութիւն ստանալէ ետք՝ ՀՀ քաղաքացիի անձնագրերը օգտագործած են միայն այլ պետութիւններ ճամբորդելու հնարաւորութիւն ունենալու համար»:

ԱԳԾ-ն յանգած է այն եզրակացութեան, որ հայերու համար սահմանուած խրախուսող չափանիշները փաստացի ոչ ամբողջապէս կ'ապահովեն օրէնքով ներդրուած նպատակներու իրականացումը:

«Ավելայտ է, որ օտարերկրեայ պետութիւններու պարագային, յատկապէս առանձին պարագաներու ներքաղաքական սուր լարուածութեան եւ ռազմական գործողութիւններու գոտիներու մէջ, ՀՀ ազգային անվտանգութեան ծառայութեան կողմէ սահմանափակ միջոցներով, կարճ ժամկետներու մէջ ՀՀ քաղաքացիութիւն հայցող անձի ներկայացուցած կենսագրական տուեալներու, ներառեալ՝ հայ ըլլալու փաստի արժանահաւատութեան անհրաժեշտ խոր եւ բազմակողմանի ստուգում իրականացնելը յաճախ անիրատեսական կը դառնայ», - նշուած է հիմնաւորման մէջ:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Տոնախմբուհեց Ռումինիայի Հայոց Թեմի Հիմնադրման 620-ամեակը

Յուլիսի 11-ին նախագահությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ճայրագյույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Վաչե եւ Թամար Մանուկեան» Մատենադարանի հանդիսությունների սրահում տեղի ունեցավ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Ռումինիայի Հայոց Թեմի հիմնադրման 620-ամեայ յոբելեանին նուիրուած հանդիսութիւն:

Միջոցառումը սկսուեց Տերունական աղօթքով, ապա ողջոյնի խօսքով հանդէս եկան Մայր Աթոռի Արտաքին յարաբերութիւնների եւ արարողակարգի բաժնի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Նաթան արքեպիսկոպոս Յովհաննիսեանը, Ռումինիայի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Տաթեւ եպիսկոպոս Յակոբեանը, ՀՀ-ում Ռումինիայի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան պարոն Կորնել Իոնեսկուն, այս առիթով Հայաստան ժամանած Ռումինիայի Հանրապետութեան Կրօնից նախարար պարոն Վիկտոր Օպասքին եւ Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցու Պատրիարքական փոխանորդ Գերաշնորհ Վարլամ եպիսկոպոս Պոլյեստանուլը:

Այնուհետեւ ներկաներին իր օրհնութեան խօսքը բերեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Անդրադառնալով աւելի քան վեց հարիւրամեակ առաջ պատմական Հայաստանի տարբեր վայրերից Ռումինիայում ապաստանած հայ ժողովրդի զաւակների կողմից հայկական համայնքի հիմնադրմանը եւ այդ հիւրընկալ երկրում հայորդիների հոգեւոր ու ազգային կեանքին՝ Նորին Սրբութիւնն ընդգծեց. «Նուիրական յիշատակներ ունենք Ռումինիայում՝ դարերի խորքից եկող վանական ու եկեղեցական կառոյցներ, մշակութային եւ պատմական յուշարձաններ: Այստեղ գործել են հայկական տպարաններ, թերթեր ու պարբերականներ, հայագի նշանաւոր պետական, քաղաքական ու հասարակական գործիչներ, արուեստի ու մշակոյթի, կրթութեան նուիրեալներ, ինչը վկայութիւնն է բեղուն հայ կեանքի եւ արձանագրուած մեծ յաջողութիւնների:

Այսօր Ռումինիայի հայ համայնքը դարձել է փոքրաթիւ, սակայն ծառացած խնդիրների ու մարտահրաւերների դիմակայումով շարունակում է հաւատարիմ մնալ առ մեր Սուրբ Եկեղեցին եւ հայրենին՝ նախանձախնդրութեամբ եւ ստեղծագործ աշխատանքով նաեւ ներդրում բերելով Ռումինիայի շինութեանն ու բարգաւաճմանը»:

Վեհափառ Հայրապետը նկատեց, որ Ռումինիայի Հայոց Թեմի հռչակմամբ եւ վաւերացմամբ վեց դար առաջ վկայուած հայ-ռումինական բարեկամութիւնը մեծ հարստութիւն է, որը նաեւ ամուր հիմք է այսօր առաւել զօրացնելու երկու ժողովուրդների ու պետութիւնների յարաբերութիւնները: Այս առիթով Հայոց Հովուապետն իր գնահատանքը բերեց Ռումինիայի իշխանութիւններին եւ



Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցուն, որոնց աջակցութեամբ Ռումինիայի Հայոց Թեմը վերագործընթաց է ապրում՝ հոգեւորականաց ծառայութեամբ եւ նրանց սատարող հաւատացեալ հայորդիների նուիրեալ գործունէութեամբ:

Ամենայն Հայոց Հայրապետն իր ողջոյնն ու ի Զրիստոս եղբայրական սերը յղեց Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցու Դանիէլ Պատրիարքին՝ մաղթելով կենաց արեւշատութիւն եւ արդիւնաւոր գահակալութիւն:

Այնուհետեւ Վեհափառ Հայրապետը Ռումինիայի Հայոց Թեմի հիմնադրման 620-ամեակի տօնախմբութեան կապակցութեամբ Տ. Տաթեւ եպիսկոպոս Յակոբեանին առաջնորդական բարեջան ծառայութեան գնահատանքով շնորհեց եպիսկոպոսական պանակէ՝ մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ տերուապատուէր առաքելութեան մէջ:

Միջոցառման ընթացքում Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցու Պատրիարքական փոխանորդ Գերաշնորհ Տ. Վարլամ եպիսկոպոս Պոլյեստանուլն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին փոխանցեց Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցու Դանիէլ Պատրիարքի կողմից Վեհափառ Հորը շնորհուած Ռումինիայի պահապան Սուրբ Անդրէաս առաքելի շքանշան-պանակէն, իսկ Գերաշնորհ Տ. Տաթեւ եպիսկոպոս Յակոբեանին՝ «Սուրբ Յովհաննէս-Յակոբոս» շքանշան-պանակէն:

Միջոցառումն աւարտուեց համերգային ծրագրով, որի ընթացքում Կոմիտաս Վարդապետի ու Արմէն Տիգրանեանի ստեղծագործութիւնների կատարումներով հանդէս եկան Ա. Սպենդիարեանի անուան օփերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի մեներգիչներ Կիմ Սարգսեանը եւ Լուսինէ Ստեփանեանը: Ներկաները նաեւ ունկնդիր եղան Կոմիտասի անուան քառեակին. հնչեցին հատուածներ Ռախմանինովի, Դեբիւսիի ստեղծագործութիւններից եւ Կոմիտաս-Ասլամազեան մանրանուագները:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբումի Վարչութեան Կազմակերպութեամբ Հանդիպում Շիրակի Թեմի Առաջնորդին Հետ

Ուրբաթ, 8 Յուլիս 2022, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբումի կազմակերպութեամբ հանդիպում մը տեղի ունեցավ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինէն Լիբանան ժամանած, Գերշ. Միքայէլ Արք. Աջապահեանի հետ՝ Առաջնորդ Շիրակի Թեմի, Ռմէյի Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ սրահին մէջ:



Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ սրահը լեցուն էր ջերմ հաւատացեալներով: Արժանապատիւ Տէր Ղեւոնդ Զահանայ Լոշխաճեան, Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբումի անունով բարի գալուստ մաղթեց հայրենիքէն ժամանած հոգեւորականին, ինչպէս նաեւ բոլոր ներկաներուն: Ան ներկայացուց սրբազան Հօր կենսագրականը եւ ձեռներեցօրէն վարեց շուրջ մէկ ժամ տեւող յայտագիրը:

Սրբազան կողքին էին՝ Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբումի աւագ վարչականներ՝ Տիկն Գոհար Խաչատուրեան եւ Տիկն Ֆրիտա Սարգիսեան, որոնք 2005-ին ստացած են Սուրբ Ներսէս Շնորհալիի կրօնաշնչանքներ եւ կոնդակներ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ճայրագյույն

Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ձեռամբ, իրենց ազգանուէր բարերարութեան եւ նուիրական ծառայութեան համար:

Գեղարուեստական կոկիկ յայտագիրին մաս կազմեցին Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Վարժարանի սաներէն՝ Յակոբ Թերզեան տիւղ, Մերի Էքմէքեան ասմունք, Նայիրի Արմենեան սրինգ, Մարիամ, Սուզան եւ Աւետիս Դանիէլեան հայկական երգերով:

Սրբազան հայրը ներկաներուն ծանօթացուց իր գործունէութեան եւ Շիրակի մարզին աշխատանքներուն մասին, ինչպէս՝ եկեղեցիներու վերանորոգման, գյումրեցի հաւատացեալ ժողովուրդի աստուծապաշտութեան:

Ապա ներկաները հարցումներ ուղղեցին Սրբազան հօր: Հանդիպումը փակուեցաւ Պահպանիչով:

Ներկաները լիցքաւորուեցան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի բոյրով, ինչպէս նաեւ Գիւմրիի եկեղեցական տեղեկութիւններով ու փափաքեցան որ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինէն յաճախ Պէյրութ այցելեն ու ոգեւորեն հայրենիքի շունչով եւ աղօթքով:

Շնորհակալութեան խօսք բոլորին, ի մասնաւորի՝ բարերարներուն, Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ Հոգեւոր հովիւ Տէր Ղեւոնդ Լոշխաճեանին, Տիկնանց միութեան վարչականներուն, թաղական խորհուրդի անդամներուն, որոնք սիրայօժար աջակցեցան ձեռնարկին յաջողութեան:

Ուխտագնացութիւն՝ Արցախ

ՍԵՒԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Շար. նախորդ թիւէն

Ամարաս վանական համալիր մէջ աշխուժ շինարարութիւն կ'ընթանար: Եկեղեցական համալիրի տարածքը կը բարեկարգուէր: Կը կառուցուէին նոր մասնաշէնքեր: Ի դէպ՝ Ամարասի տարածքին մէջ կը գտնուէի տարածաշրջանի ամենամեծ թուրքի այգին:



Ճանապարհի ամեն հատուածներուն մէջ կան թթենիներ, որոնց անմահական քաղցրութիւնն ու հոտը ոչ մէկ այցելուի անտարբեր չի ձգեր:

Ուխտագնացութեան մասնակիցներով ներկայ գտնուեցանք սուրբ պատարագին: Նոյն օրը եկեղեցիին բակին մէջ տեղի ունեցաւ մատաղի արարողութիւն՝ իր բոլոր աւանդութիւններով եւ առանձնատկութիւններով:

Քահանային խորհուրդով, ամեն մարդ պէտք է գոնէ կտոր մը համտեսէ մատաղեն, որ իր մէջ մեծ խորհուրդ ունի: Ուխտագնացութեան մասնակիցներս ոչ միայն տպաւորուած էինք պատարագով, այլեւ ստացանք անմիջական հաղորդութիւնը Աստուծոյ: Իսկ, բոլոր անոնք որոնք նախապէս չէին եղած Ամարասի վանական համալիրին մէջ, անոնց համար շատ աւելի տպաւորիչ էր, թէ՛ վերոնշեալը, թէ՛ մաքրութիւն եւ խաղաղութիւն խորհրդանշող սպիտակ Ամարասը:



Սոյն ուխտագնացութեան կարելի չէր բացակայ գրել այն հերոս տղաքը, որոնք բոլորիս փոխարէն ինկան, որպէսզի Արցախը մնայ: Մինչեւ Ամարաս Վանքային համալիր, երբ կ'անցնէինք հայրենի գիւղերով՝ ներառեալ աւելի յայտնի Ճարտար գիւղը, 18-31 տարեկան՝ տուեալ գիւղերուն մէջ ծնած ու յանուն իրենց հողին անմահացած տղոց՝ Անդրանիկի, Հայրենասերի, Վաչիկի, Նարեկի եւ ուրիշներուն անունները կը կարդայի ճամբու վերէն կախուած կոտորուած մեխակի նկարով խորհրդանշուող ցուցանակներուն վրայ...

Ամարաս համալիրի տանիքին մէկ կողմէն կ'երեւէին Ագրպէճանական, միւս կողմէն՝ հայկական դիրքերը: Այս երեւոյթը եւս իր ծանր ազդեցութիւնը ձգեց ուխտագնացութեան մասնակիցներուն վրայ: Գտնուիլ սեփական հայրենիքին մէջ, բայց զայն տեսնել թշնամիին ուժերով շրջափակուած: Չգացումը ծայրայեղ ցաւալի է: Բայց յոյսը, որ հայրենիքի գրաւուած տարածքները օր մը պիտի վերադառնան իրենց ակունքներուն,



երբեք, ոչ մէկ հայու հոգին չի լքեր:

Վանական համալիրին մէջ, Սրբ. պատարագէն ետք ուխտագնացութեան մասնակիցներով հիւրընկալուեցանք Արցախի Սօս գիւղին մէջ բնակող ընտանիքներէն մէկուն տանը, մեր կէսօրուայ ճաշը ունենալու: Առասպելի կարգ անցած արցախցիներուն եւ առհասարակ հայ ազգի հիւրասիրութեան պատմութիւնը, ապացուցուեցաւ այստեղ՝ հիւրընկալութեան մի քանի ժամուան ընթացքին: Դռան մօտ հիւրընկալ ընտանիքին դուստրը մեզի դիմաւորեց աւանդական աղուհացով:



Հայրենասիրական երգերով, պարերով եւ պատմութիւններով համեմուած մի քանի ժամերը այնտեղ, իրապէս, անմոռանալի էին, Արցախ կեցութեան մեր երեք տպաւորիչ օրերուն մէջ: Հիւրընկալ տանտէրը եւ տան կանայք ոչինչ ինչպէս էին Հայաստանէն իրենց Արցախ հայրենիք եկած հիւրերուն պատուով հիւրասիրելու եւ ճանապարհելու համար:



Իրենց հերթին ուխտի մասնակիցները, որոնք կը յատկանշուէին երգելու եւ նուագելու տաղանդով, մթնոլորտը լեցուցին հայրենասիրական՝ յաճախ խրոխտ, մասամբ ալ յուզիչ երգերով, որը կրկին արթնացուց կորուսեալ հայրենիքին կարօտն ու զայն վերադարձնելու անյազ ցանկութիւնը: Անգուզական էր մեր ընկերներէն՝ տաղանդաւոր զոյգ՝ փաստաբան Հայկ Սահակեանի և Մարիամի «Ծիծեռնակ» երգի կատարումը (երաժշտութիւնը՝ Կոմիտաս) ճաշկերոյթը կ'ուղեկցուէր նաեւ հոգեւոր զրոյցներով: Ինչպէս ուխտագնացութեան ամբողջ ընթացքին եւ ամեն տեղ, Հայ Առաքելական Եկեղեցույ կիսասարկաւազ Արմեն Հարեյեանը մեզի հետ էր: Արմեն Հարեյեանը յայտնի է հայաշխարհին, որպէս Քրիստոսի հետեւելու եւ Քրիստոնեական կեանքը լիարժէք ապրելու մասին քարոզող *պոկըր*:

Լիբանանահայ Դպրոց

Մեսրոպեան Բարձրագույն Եւ Արուեստից Վարժարանները Յանձնեցին 69 Շրջանաւարտներ Բաղկացած 2021-2022 Տարեշրջանի Հունձըը

Անցած երեք տարիներուն Լիբանանահայ Եւ լիբանանահայութիւնը ենթակայ եղան կենսի չափազանց դժուարին պայմաններու, որոնք առ այսօր կը շարունակուին հին ու նոր դրսեւորումներով. ընկերային պոռթկումներ, դրամական տագնապ, խելայեղ սղան, անգործութիւն, քորոնա վարակ, նաւահանգիստի պայթիւն, Արցախեան ողբերգութիւն.... Ինչպէս ընդհանուրին, նոյնպէս եւ Մեսրոպեան վարժարանին վրայ այս բոլորը խորապէս ազդեցին կազմակերպական, նիւթական եւ հոգեբանական գետիներուն վրայ, մեր աշակերտներուն, ծնողներուն եւ ուսուցիչներուն պատճառաւ բազում ցնցումներով:



պեան բարձրագոյն վարժարաններուն աւարտական հանդէսները տեղի ունեցան յաջորդաբար Յուլիս 1-ին եւ Յուլիս 8-ին, վարժարանի շրջափակին մէջ, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ հոգեւոր դասի, տարբեր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներու, ծնողներու եւ ուսուցիչներու ներկայութեան: Նախագահեց Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքութեան վարժարաններու վարչական խորհուրդի նախագահի տեղակալ, Գերապայծառ Գաբրիէլ Թ.Ճ.Վ. Սուրատեան:

Գեղեցիկ զուգահիւսութեամբ մը, հիմնադրութեան 40-րդ տարին նշող Արուեստից վարժարանէն վկայուեցան 40 աշակերտներ եւ ուսանողներ, իսկ 83-ամեայ բարձրագոյն վարժարանը յանձնեց 29 շրջանաւարտներէ բաղկացած իր հունձըը: Արուեստիցի շրջանաւարտներուն սերունդը կոչուեցան վարժարանի երկարամեայ ուսուցիչներէն՝ հանգուցեալ պարոն Անթուան Ապու Նուիրայի անունով: Չոյզ հանդէսներուն, աշակերտները ներկայացուցին գեղարուեստական



Այս խորապատկերին վրայ, Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն եւ արուեստից վարժարաններուն աւարտական հանդէսները կարծեք ինչեցին որպէս հերթական պատասխան մեզ պատուհասած ու տակաւին շարունակուող տագնապներուն, այն մասին, որ այս վարժարանները, որպէս երկու անդամները լիբանանահայ կրթական ընտանիքին, ոչ միայն հաստատ կանգուն են իրենց առաքելութեան ճամբուն մէջ, այլեւ կը շարունակեն հայեացքը յառած պահել զարգացումի եւ յառաջդիմութեան բարձունքներուն, ի՞նչ զանոնք նուաճելու վճռականութեամբ: Մեսրոպեան արուեստից եւ Մեսրո-



կոկիկ յայտագիրներ՝ երգերով, նուագով եւ ասմունքով, մինչ անոնց ներկայացուցիչները երախտապարտութեան եւ շնորհակալութեան խօսքեր արտասանեցին ուղղուած ծնողներուն, ուսուցիչներուն եւ տնօրէնութեան, երկար տարիներու հոգածութեան եւ կրթութեան համար:

Մեսրոպեանի տնօրէն պարոն Կրէկուար Գալուստ, իր խօսքը ուղղելով շրջանաւարտներուն, ընդգծեց կարեւորութիւնը աշխատասիրութեան, հաւատարմութեան, հաւատքին եւ սիրոյ՝ որպէս ապագայ ուսման եւ կենսի ասպարեզներուն մէջ կայանալու ամենայնուայի ճանապարհ: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքութեան՝ անվերապահ եւ լայն զօրակցութեան համար, ինչպէս նաեւ եկեղեցւոյ հոգեւոր հայրերուն, իր պարտականութիւնը գերազանց կատարած ուսուցչական կազմին, զոհողութիւններուն ամօրէն դիմացող ծնողներուն եւ բարերարներուն ու բարեկամներուն, որոնք թել ու թիկունք եղան վարժարանին:



«Յաջողութեամբ բոլորեցինք տարեշրջան մը եւս՝ արտասովոր պայմաններու մէջ, արտասովոր միջոցներով: Մինչ կը դիմագրաւէինք գոյութեան մարտահրաւերներ՝ յաջողեցանք պահպանել յառաջդիմութեան ընթացքը՝ հաւատարիմ մեր խոստումին: Ընթացիկ ձեռքբերումներուն կողքին, արձանագրեցինք նոյնիսկ պատմական իրագործումներ. այդպէս՝ 2022 թուականին Մեսրոպեան վարժարանը Ֆրանսական պետական պատկան մարմիններէն ստացաւ Label-FrancEducation միջազգային հաւատարմագրումը (accréditation), որ կը համարուի որակի վաւերական կնիք մը՝ ֆրանսերէնի ուսուցման մարզին մէջ՝ համաշխարհային մակարդակի վրայ», ըսաւ պարոն Գալուստ:

Շար. Էջ 05



Լիբանանահայ Դպրոց

Մեսրոպեան Բարձրագույն Եւ Արուեստից Վարժարանները...

Սկիզբը Էջ 04

«Այսօր կու գամ անգամ մը եւս հաստատելու, որ Մեսրոպեանը հաստատուն քայլերով կ'ընթանայ նոր ժամանակներու կրթական չափանիշներուն եւ պահանջներուն համաձայն: Այս վարժարանը կանգուն է ոչ թէ պարզապէս կանգուն մնալու համար, այլ որպէսզի մեր սերունդները լաւապէս պատրաստ լաւագոյն ապագայի մը համար՝ քրիստոնէական ամուր հոգիով, ազգային կենսունակ գիտակցութեամբ, քաղաքացիական եւ մարդկային առողջ նկարագիրով եւ մրցունակ գիտելիքներով», ակեցուց ան:



Photo Raffi

Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքութեան վարժարաններու վարչական

խորհուրդի նախագահի տեղակալ, Գերապայծառ Գաբրիէլ Թ.Ծ.Վ. Մուրատեան իր հայրական պատգամին մէջ գոհունակութիւն յայտնեց, որ վերջին տագնապալի տարիներուն Հայ Կաթողիկէ վարժարանները, Հայ Կաթողիկէ Նուիրապետութեան աջակցութեամբ, կարողացան հնարաւոր բոլոր քայլերը կատարել՝ ծնողներուն համար դիւրացուած պայմաններու մէջ աշակերտներու ուսումնառութիւնը անխափան իրականացնելու ուղղութեամբ: Ան վստահեցուց, որ, ինչպէս միշտ, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցին պիտի կանգնի հայ դպրոցին կողքին, յատկապէս այս դժուարին հանգրուանին, որպէսզի թէ նիւթական, թէ բարոյական եւ թէ մարդուծի առումներով անկալ լաւապէս կատարէ իր առաքելութիւնը որպէս երկրորդ տուն եւ ընտանիք հայ մանուկին համար: Ան յանուն Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Տէր Ռաֆայէլ Պետրոս ԻԱ. Կաթողիկոս պատրիարքին եւ պատկան մարմիններուն շնորհաւորեց շրջանաւարտները եւ անոնց թելադրեց մնալ հաւատարիմ՝ մեսրոպեանական իրենց կոչումին՝



Photo Raffi

հայու եւ քրիստոնէայի ոգիով: Չոյզ հանդէսներու աւարտին, 69 աշակերտներ եւ ուսանողներ Մեսրոպեան բարձրագոյն եւ



Photo Raffi

արուեստից վարժարաններէն ստացան աւարտականի վկայական եւ անցում կատարեցին դէպի ուսման աւելի բարձր հանգրուան՝ միշտ եւ ամէն տեղ իրենց վարժարանին անունը բարձր պահելու խոստումով:

**Տեղեկատուական գրասենեակ
Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան
Բարձրագոյն Վարժարանի**

Մշակութային Արձագանգ

«Արցախեան Հիմնախնդիրը եւ Արցախի Հանրապետութեան Արտաքին Զաղաքականութիւնը» Գիրքին Շնորհանդէսը Արցախի Մէջ

Ստեփանակերտի մէջ Յուլիս 6-ին կայացած է ԱՀ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ հրատարակուած «Արցախեան հիմնախնդիրը եւ Արցախի Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութիւնը» գիրքին շնորհանդէսը:

Գիրքի արցախեան շնորհանդէսին ներկայ եղած են ԱՀ Ազգային ժողովի նախագահ Արթուր Թովմասեանը, ԱՀ պետական նախարար Արտակ

Բեգլարեանը, քաղաքական, հասարակական գործիչներ:

Գիրքի գլխաւոր խմբագիրը ԱՀ արտաքին գործոց նախարար, պ.գ.թ. Դաւիթ Բաբայեանն է: Իր խօսքին մէջ Դաւիթ Բաբայեան նշած է, որ գիրքին վրայ ԱՀ ԱԳՆ աշխատակազմը աշխատած է մօտ մէկ տարի: «Աշխատութիւնը օգտակար պիտի ըլլայ հասարակական, քաղաքական, գիտակրթական, տեղեկատուական դաշտի մէջ: Հակառակորդին կողմէ



aparaj.am

տեղեկատուական պատերազմը կը շարունակուի, ալ աւելի պիտի զօրանայ մօտակայ տարիներուն ընթացքին, եւ մենք պէտք է պատրաստ ըլլանք ըստ ամենայնի պահպանելու եւ պաշտպանելու մեր դիրքերը»,- ըսած է Դաւիթ Բաբայեան:

Գիրքը բաղկացած է երեք հիմնական մասէ՝ առաջինը պատմական հակիրճ տեղեկութիւններ են, երկրորդ մասը կը վերաբերի ագրայեանա-դարաբաղեան հակամարտութեան, անոր կարգաւորման գործընթացին, երրորդ մասով ներկայացուած են ԱՀ արտաքին քաղաքականութեան առանցքային հասկացութիւնները:

Աշխատութեան մասին կարծիքներով կիսուած են ԱՀ ԱԺ նախագահ Արթուր Թովմասեանը, ԱՀ պետական նախարար Արտակ Բեգլարեանը, պ.գ.թ., փրոֆէսըր Վալերի Աւանեսեանը, ԱՀ նախագահի խորհրդական Լուսինէ Ղարախանեանը, ԱՀ նախագահի տեղեկատուութեան վարչութեան պետ Վահրամ Պողոսեանը:



aparaj.am

Աշխատութիւնը լոյս տեսած է բարեգործական միջոցներով, շուտով լոյս պիտի տեսնէ ռուսերէն տարբերակը, կը նախատեսուի նաեւ հրապարակել անգլերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն եւ սպաներէն տարբերակները:



aparaj.am

Ուխտագնացութիւն՝ Արցախ

Սկիզբը էջ 03

Այդ եռուկէն մէջ անկարելի էր չնկատել 9-ամեայ Շաւարշին, որ կը փորձէր իր կարողութեան չափով օգնել իր ծնողներուն: Երթալ մօտակայ խանութ խմիչք բերել, խորովածի կրակը վառել: Չուզահեռաբար հասցնել խաղալ նաեւ այնտեղ հիւրընկալուող, շնիկս՝ ֆոքսին հետ եւ կերակրել անոր: 9-ամեայ Շաւարշի աչքերուն մէջ նայելով, կարծես ամբողջ երկինքը փուլ կու գար զիսուղ, այն բացասական միտքէն եւ մտավախութենէն, որ իրեն եւ իր նման արցախցի երեխաներուն կրնանք չկարողանալ արժանապատիւ եւ միասնական հայրենիք ժառանգել...: Անոր աւագ եղբայրը՝ Ներկաներուն ոգեշնչեց տիոյի կատարումներով: Շաւարշն ալ կարողութիւնը ունէր երգելու, սակայն կ'ամչնար: Ան չէր գտնուէր հակառակ Ներկաներուն խնդրանքներուն:



Ազատագրական շարժման համահիմնադիր Արա Չոհրապետանը իր խօսքին մէջ նշեց, որ Արցախի մէջ կան շատ ճաշարաններ, սակայն նման ջերմ մթնոլորտի մէջ Ներկաները չէին կրնար ճաշել այլ տեղ: Ան յոյս յայտնեց, որ Արցախի գիւղերու բնակիչներուն տուններուն մէջ նման հաւաքոյթներ կրնան յետագային զբօսաշրջային գեղեցիկ աւանդոյթ դառնալ, այս ձեւով օգնելով նաեւ տեղի բնակիչներուն թէ՛ ֆինանսապէս, թէ՛ բարոյապէս: Ան կոչ քրաւ բոլոր այն մարդոց, որոնք կ'այցելեն Արցախ, ճաշարաններու մէջ սնուելու փոխարէն, հիւրընկալուիլ Արցախի բնակակիւներուն մօտ, զարկ տալով նաեւ զբօսաշրջային առեւտրական միջավայրի ձեւաւորման:

Մի քանի ժամ տեւած հաճելի ճաշկերոյթէն ետք, որուն ներկայ եղաւ նաեւ Արցախի Փաստաբանական դպրոցի տնօրէն՝ Էրիք Բեկլարեանը: Ուխտի մասնակիցներս շնորհակալութիւն յայտնեցինք տանտէրերուն՝ իրենց ջերմ հիւրընկալութեան համար, եւ ճամբան ելանք վերադառնալու Ստեփանակերտ:

Երեկոյեան, Ստեփանակերտի Արմենիա հիւրանոցին մէջ ուխտագնացութեան մասնակիցներս ներկայ եղանք մեզի ընկերակցող՝ Գրիգոր Մնացականեանին ներկայացուցած հոգեւոր սեմինարին, որուն նիւթն էր Սրբ. Երրորդութեան խորհուրդը:

Օր երրորդ

Ուխտագնացութեան վերջին՝ երրորդ օրը, Շարժումին անդամներուն հետ այցելեցինք Գանձասար վանական համալիր, ուր եւս մասնակցեցանք մատուցուած Սրբ. պատարագին: Գանձասարի ուխտագնացութիւնը նաեւ նշանաւորուեցաւ ուխտի մասնակիցներէն՝ Անի Ղարիպեանին սուրբ մկրտութեամբ: Արցախի անառիկ այս ամրոցին մէջ սիրելի Անին դարձաւ լիարժէք քրիստոնեայ եւ ստացաւ Աստուծոյ պաշտպանութիւնը:



Ինչպէս ճանապարհին, խումբին ապահովութիւնը վերահսկելուն մէջ, այնպէս ալ այստեղ հանդիպած տեղացի փոքրիկները իր հայրական հոգածութեան ներքեւ առած էր, մեր սիրելի զինակիցը՝ ազգային արժէքներու պաշտպան ԿԱՄԶ հասարակական կազմակերպութեան ղեկավար, իր անսակարկ հայրենասիրութեամբ, բոլորին ծանօթ



Չաւախքահայ՝ Վահագն Չախալեանը:

Նախապէս պայմանաւորուածութեան մը բերմամբ, այստեղ քանի մը ժամուայ համար ստիպուած եղալ խումբէն բաժնուիլ, ուղղուելու համար Մարտակերտ, ուր խոստացած էի հանդիպիլ Մարտակերտի Վարդան Մինասեանի անուան Չրդ դպրոցի տնօրէնուհիին, հոգեհարազատ Մելսիրա Զարտումճեանին եւ իր սիրասուն աշակերտներուն հետ: Արցախի Նորագոյն պայմաններուն պատճառով Մարտակերտի ճամբան բաւական երկարած էր, սակայն քաղաքը գտալ աշխուժ եւ ինչպէս միշտ՝ մարտական: Մարտակերտ քաղաքի դպրոցին հետ իմ կապը հին էր, հիմնուած մասնագիտական աշխատանքի եւ սրտամօտիկ զգացումներու վրայ: Աւելին, այնտեղ մեր թերթը՝ ԶԱՐԹՈՆԵ-ը ունէր Լիբանանէն բերուած Մայրիի խորհրդանշական ծառ մը, որուն մասին տնօրէնուհին մեծ ակսոսանքով ու ներողութիւն հայցելով տեղեկացուց, որ վատառողջ վիճակի մէջ է: Արցախի հազարաւոր մատուցող զոհերուն հետ համեմատած, Մայրիի տնկի մը ի՞նչ էր, որ պէտք էր տիրիլ անոր համար: Խոստանալով մէկին փոխարէն տասը հատ տնկել շուտով, բաժնուեցայ իմ սիրելի քաղաքէն:



Օրը աւարտեցինք այցելութեամբ «Մենք ենք մեր սարերը» կամ աւելի յայտնի՝ «Տատիկ-պապիկ» յուշարձան: Յիշեցնեմ, որ Հայաստան ծնած իմ շնիկն ալ ընկերակցած էր ինծի առիթը ունենալով վազվզելու Արցախի լաւապէս մշակուած ու խնամուած դաշտերուն մէջ ու շնչելու անոր ջինջ օդը:

Շար. էջ 08



2. Մարտական խաչի երկրորդ աստիճանի շքանշանակիր Վարդան Մինասեանին Նահատակութեան տարելիցին նուիրուած դպրոցական ոգեկոչման ձեռնարկի մը ընթացքին (Ապրիլ 2017), Ապրիլեան քառօրեայ պատերազմին մասնակից զինուորի ձեռամբ «Զարթօնք» օրաթերթի անունով, դպրոցի տնօրէնութիւնը, ուսուցչական կազմն ու աշակերտութիւնը մայրիի ծառ մը տնկած էին դպրոցին բակը:

Սլաք

Հայաստան. Երկիրը Մեր, Կամ՝ Երկիրը Ձեր- Որպեսզի ՉՆեղանաք

ԱՐՄԵՆ ՅՈՎՍԵՓԵԱՆ

Ամենայնապես, ազգային ծրագիր չունեցող երկրում ինչքան ասես չեն պատահի: Մի օրը Քիմը կը խոստանայ, որ ներքնագրեստի արտադրամաս է հիմնելու Հայաստանում, մի ուրիշ օր՝ Դենը կերթայ Երեւան ու ներդրումների մասին կը խօսի: Յետոյ, մի գիշեր նիկոյը երազ կը տեսնի, որ լաւ է մի նոր գիւղ հիմնի Հայաստանում... (Հայաստանում հարկւրաւոր ամայացած գիւղերը շենացնելու փոխարէն, նիկոյը ուզում է կառուցի մի գիւղ... Գիտէ՞ք ինչո՞ւ... Որպեսզի անունը դնի "Նիկոյաշեն": Ահա՛ հայր):

Եւ այսպէս շարունակ, դարեր ապրում են հայերը ու շարունակում են ապրել՝ առանց մօտ ու հեռու ազգային ծրագրի: Ինչո՞ւ այսպէս ապրում են էլի...

Այս առումով, ստից երկիր է Հայաստանը: Ես չգիտեմ աշխարհում քանի այսպէս հիւանդ ազգ ու աննպատակ ու անծրագիր երկիր կայ:

Հայաստանը բնաւ չհամեմատենք Միացեալ Նահանգների հետ, որ արդէն գիտեն ո՞ր թուականին մարդը պիտի հասնի Մարս մոլորակ, գիտեն մինչեւ 20 - 30 տարի ռազմական ոլորտում ինչ նպատակների պիտի հասնեն, գիտեն 20 տարի յետոյ քանի բժիշկներ կուզեն, եւ ըստ այդմ՝ համալսարանները իրենց մասնագիտական ծրագրերն են կազմում... Չշարունակեմ:

Ես Հայաստանը չեմ համեմատում անգամ Իրանի հետ: Նրանք գիտեն ինչ են ուզում, ինչպէս պիտի պաշտպանեն սահմանները՝ բոլոր թերիներով, սխալներով հանդերձ: Ընդհանուր հաշուով ու մեծ ծրագրերի հաշուով՝ Իրանը իմանում է ինչի է ձգտում, ու նրանք դեռ դիմանում են տնտեսական սոսկալի ճնշումներին:

Ի՞նչ է նշանակում իշխանափոխութիւն՝ ինչ-որ առումով զարգացած երկրներում: Այդ երկրներում իշխանափոխութիւնը կատարում է այն ժամանակ, երբ զգում են օրուայ իշխանութիւնները չեն յաջողում իրականացնել երկրի մօտ ու հեռու ազգային ծրագրերը:

Յիշենք վերջին օրինակը. Բրիտանիայի վարչապետի հրաժարականը պահանջեց ոչ թէ ընդդիմադիր ուժը, այլ՝ հենց իշխող կուսակցութիւնը, երբ նկատեցին, որ վարչապետ Ճանսընը փչացրեց շատ բան՝ թէ՛ երկրի ներսում, թէ՛ արտաքին քաղաքականութեան մէջ. երբ նկատեցին Բրիտանիայի Պահպանողական կուսակցութեան վարկը իջել է, ու նրանք դեմ յանդիման կը կանգնեն աւելի մեծ պարտութիւնների: **Ահա՛ ձեզ՝ միայն մի օրինակ՝ ազգային ծրագիր ունեցող երկրում իշխանափոխութիւնից:**

Ի՞նչ տեղի ունեցաւ Հայաստանում: **44-օրեայ պատերազմում, հայութեանը ահաւոր պարտութեան տարած նիկոյին պիտի հրաժարեցնէր հենց իր կուսակցութիւնը,** իհարկէ, Եթէ նրանց նպատակը ազգային է, եթէ նրանք նպատակ ունենալ արագ բուժել վերքերը ու երկիրը վերականգնել: Բայց դա չպատահեց... Ինչո՞ւ: Որովհետեւ նախ՝ հայը չունի plan, երկրորդ՝ **ԶԴ-ն ինքը դոսի ուժերի ծնունդ է,** ու բնականաբար՝ չի կարող եւ չի ուզում գործել յանուն ազգի: Այսքան պարզ ու տեսանելի: Եթէ Հայաստանն ունենար ազգային նպատակ ու կարճատեւ ու երկարատեւ ծրագրեր, ապա **հենց Հայաստանակենտրոն իշխանութիւնը գործադրական նախագծեր պիտի առաջարկէր**



Սփիւռքին: Եթէ լինէր այդ ծրագիրը, ապա Հայաստանը պիտի ներկայացնէր ՈՐՈՇԱԿԻ, ՅՍՏԱԿ գործադրական փրօժէներ, եւ ամեն մի համայնք, ամեն մի հայ կամ կազմակերպութիւն՝ իր տեղը յստակ կը տեսներ այդտեղ: Կամ՝ Հայաստանը սփիւռքահայութեան ամբողջ հնարաւորութիւնները ճիշտ իմանալով՝ կը դիմեր տուեալ անձին կամ կառոյցին՝ Հայաստանի դեսպանատների հետ միասին, տուեալ երկրում բարենպաստ կարծիք ձեւաւորել Հայաստանի, Արցախի ու հայութեան նկատմամբ, եւ Հայաստան ուղղեն տուեալ երկրի տնտեսական, գիտական եւ այլ հնարաւորութիւնները: **Այսպիսով ԻՐԱԿԱՆ գործակցութիւն կը ձեւաւորուէր:**

Հիմա ի՞նչ է պատահում: Ծրագրերի բացակայութեան պայմաններում, Սփիւռքն է դիմում Հայաստանին՝ իր օգնութիւնները առաջարկելով: **Ծիծաղելի վիճակ է, չէ՞:** Քիմն ու Դենը պիտի որոշեն իրենք ինչ մասնակցութիւն պիտի ունենան Հայաստանում: Մինչդեռ ճիշտ հակառակը պիտի լինէր: Հարցը մի քիչ գոեհկացրի՝ միտքս փոխանցելու համար:

* * *

Հայը դարեր շարունակ ապրել է առանց ազգային նպատակների ու ազգային ծրագրերի: Բանաձեւուած շատ ընդհանուր նպատակները՝ ռազմավարական նպատակներ չեն: Հիւանդ ազգը չունի իր ծրագիրը. կցում է ուրիշների ծրագրերին, ու ամենավտանգաւորը՝ ԿԱՅ ուրիշների ծրագրերը, որ հակահայ են, իսկ Հայաստանի իշխանութիւնները՝ լինելով ապազգային ու հակահայ, իրականացնում են հենց այդ վտանգաւոր ծրագրերը: Փաստը... Մեր աչքերի առաջ է: Ժամանակին Պարսկաստանն էր թագ ուղարկում հայ նախարարին՝ նրան կարգելով Հայաստանի թագաւոր, եւ մի ուրիշ նախարարի՝ Բիւզանդիայից էին թագ ուղարկում՝ նրան կարգելով Հայաստանի թագաւոր... Հենց այն դարերում, ժամանակի ուժային կենտրոնները լա՛ւ հասկացել էին հայի հիւանդութիւնը...

Հայութեան այս հիւանդութիւնը դարերի խորքից է գալիս: Ու սա յանգեց Հայաստան երկրի՝ մեր երկրի, կամ՝ ձեր երկրի, մասնատմանը, պառակտմանը, մէկը միւսի դեմ շարունակ պատերազմների, ու... եկանք, հասանք նոր դարեր ու 21-րդ դար՝ նիկոյի վախթ:

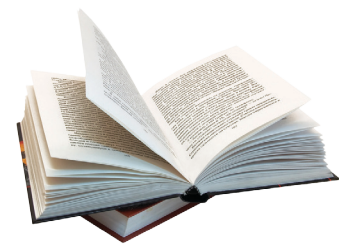
Բարեւ ձեզ:

Քիչ բացառութիւններ կան, որտեղ գոյութիւն ունեն ազգային շատ ընդհանուր նպատակ, բայց չկայ ռազմավարական նպատակների հիման վրայ՝ յստակ ու որոշակի գործադրական ծրագրեր. միս եւ արիւն չեն ստացել:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Կեանք ու Կոյիւ

Խաղաղութեան մէջ ամենքիս ճակատագրերն են տարբերուող Բայց հայրենիք պաշտպանելիս Դառնում ենք մի երկինք ու հող Անփորձ, անվախ հոգիներից Հաւաքուեցինք բանակ դարձանք Մեր անցեալի հերոսներից Ժառանգեցինք մի երազանք Երկիրը սեր է, հողը կեանք:



ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

14 2022
ՅՈՒՆԻՍ

Կրկ երկ երեք զրոյ Հնգ Ուրբ Շբթ

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						



ՍԵՂԱ ՂԱՐԱԿԵՕԶԵԱՆ
(1918 – 1999)
«Ծարաւ»

Առողջապահական

Փոքրիկները Պետք է Արեւապաշտպան
Ակնոցներ Օգտագործեն

Մենք բոլորս գիտենք, որ ուլթրա-մանիշակագոյն ճառագայթները վնասակար են մեր մոտին համար: Չնայելով, որ ատոմային էներգիան տակ կը ստեղծուի արեւային D վիթամինը, բայց երբ արեւը «չափէն աւելի է», խիստ կը բարձրանայ մոտին քաղցկեղի (մելանոմայի) հաւանականութիւնը, մոտին աւելի արագ կը ծերանայ: Գումարելով տաքի ներգործութիւնը՝ արեւն իտաւցում, այսինքն կը բարձրանայ «թրոմպ»ներու յառաջացման վտանգը, ինչպէս նաեւ՝ անօթներու «սփազմ», այսինքն կաթուածներու վտանգը:



Այլեւս չենք ըսեր այն մասին, որ եթէ արեւուն նայինք առանց յատուկ պաշտպանութեան, կրնանք ցանցաթաղանթի այրուածք ունենալ: Եթէ փոքրիկի մը աչքերը բաց գոյն ունին, եթէ ան շիկահեր է եւ մոտին բաց գոյն ունի, կը նշանակէ՝ ուլթրամանիշակագոյն ճառագայթներէն անոր պաշտպանական «փիկմենթ»ը օրկանիզմին մէջ այքան ալ շատ չէ: Կ'արժէ նշել, որ մինչեւ մէկ տարեկան փոքրիկներու համար պայծառ արեւը, ընդհանուր առմամբ, վնասակար է. անոնց «փիկմենթ»ը տակաւին չէ ձեւաւորուած, եւ ջերմափոխանակման գործընթացն ալ (որոն պատճառով մենք կը քրտնինք) ամբողջութեամբ գործի չէ սկսած:

Մենք բոլորս, ատոր հետ մէկտեղ, ամբողջովին կը մոռնանք, որ արեւը կը հարուածէ մէկ կարեւոր օրկան մը՝ աչքերը, յատկապէս փոքրիկներուն: Ակնաբոյժ Մարինա Լիվատինա «Մանուկ փոքրիկներու ակումբ» թելեկրամ-ակումբին մէջ բացատրած է, թէ ինչո՞ւ փոքրիկները, ինչպէս մեծերը, անպայման պետք է պաշտպանեն աչքերը արեւէն, եւ որ աւելի կարեւոր է՝ ուլթրամանիշակագոյնի վտանգաւոր ազդեցութենէն:

Ուլթրամանիշակագոյն ճառագայթները չափազանց վատ ազդեցութիւն կ'ունենան ակնաբիւրեղի վրայ: Ատոր երկարատեւ «ինթենսիվ» ազդեցութեան պարագային, մեծերը կրնան ակնաբիւրեղի վաղաժամ մթազուլմներ՝ «քաթարաքթ» ունենալ:

Ուլթրամանիշակագոյն ճառագայթները կ'ազդեն նաեւ աչքի ցանցաթաղանթին վրայ թէ՛ փոքրիկներու եւ թէ՛ մեծերու պարագային: Այդ շատ նուրբ նեարդային հիւստեանք է, որ լուսային «էներճի»ն կը վերածէ նեարդային «ինփալսներու էներճի»ի: «Աքթիվ» արեւի պատճառով ցանցաթաղանթը արագ կը ծերանայ:

Այդ փոքրիկները աւելի լաւ է, որ մնան շուքի տակ: Եւ ի հարկէ, արեւու տակ չգտնուին ամէնէն տաք ժամերուն՝ առաւօտեան 11-էն մինչեւ երեկոյեան 16-17-ը: Անպայման պետք է նաեւ պաշտպանական քսուքներ, գլխարկներ եւ արեւէն պաշտպանող ակնոցներ օգտագործեն:

Մանկական ակնոցներու ընտրութեան կանոնները նման են մեծերու կանոններուն: Ճիշդ ակնոցները պետք է պաշտպանեն երկու գործօնէ՝ վառ եւ կուրացնող արեւու լոյսէն եւ ուլթրամանիշակագոյն ճառագայթներէն: Յիշեցէ՛ք, որ արեւապաշտպան ակնոցներ պետք է գնել միայն «օփթիքս»ի խանութներէն:

Ուխտագնացութիւն՝ Արցախ

Շար. Էջ 06-Է

Վերջապէս, սոյն ուխտագնացութեան մասնակիցներով ճաշեցինք եւ ճամբայ ելանք դէպի Երեւան՝ նորէն Արցախ վերադառնալու հաստատ մտադրութեամբ:

Մեր ժողովուրդին մարտավարական խնդիրն է այսօր ամէն գնով պահել Բերձորը: Պետք է բոլորս գործենք յանուն Արցախի վերաբնակեցման եւ ուժեղացման, որպէսզի կարողանանք շուտով դարձեալ ազատագրել ամբողջ Զաշաթաղը, Զարվաճառը, Շուշին ու Հադրութը: Հզօր է Արցախցիներու կամքը: Երանի բոլոր Հայերը Արցախցի-



ներու կամքն ու վճռականութիւնը ունենանք:

Տէր կանգնիք Արցախին: Չմոռնանք, որ հայկական պետականութեան փրկութեան ու զարգացման հիմքին մէջ Արցախը կենսական դեր ունի:

Հայկական Թասերու Ուսումնասիրութեան Համար

Սիրելի ընթերցող, Լծուած եմ բաղնիքի հայկական թասերը ուսումնասիրելու աշխատանքին: Առաջին յօդուած մը լոյս ընծայած ըլլալով Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի 2022/1 հատորին մէջ, ներկայիս կը ջանամ սիւթեր հաւաքել բաղնիքի հայկական կաւի թասերու մասին (կից նկարը): Եթէ ունիք, կամ գիտէք թէ ծանօթ մը ունի, կամ տեսած էք նման կաւի թաս մը, պիտի խնդրեմ որ հաղորդակցիք հետս, որպէսզի ունենամ թասին չափագրութիւնները (կշիռը, բարձրութիւն, մետաղի հաստութիւն, տրամագիծերու չափ), մետաղի տեսակ, զարդեր եւ արձանագրութիւն (եթէ կան): Ուշագրաւ պիտի ըլլար գիտնալ նաեւ թասին պատկանելիութիւնը եւ պատմութիւնը՝ թէ ինչպէ՛ս եւ ե՞րբ դարձած է ան ձեր սեփականութիւնը: Այս ուսումնասիրութիւնը նպատակ կը հետապնդէ հայ պոլսագրութեան սպիտակ էջերէն մէկը փաստագրել եւ համապատասխան սիւթերով ամրագրել իբրեւ հայկական պոլսագրութեան իւրօրինակ դրսեւորում: Շնորհակալ պիտի մնամ եթէ հաղորդակցիք հետս: Հեռաձայնիս թիւն է 00916 (3)712058: Իսկ էլեկտրոնային հասցէս է. - adakessian@haigazian.edu.lb , նամակատան հասցէս՝ Antranik Dakessian, Haigazian University, P.O. Box 11-1748, Riad El Solh 1107 2090, Beirut Lebanon:



Յարգանքով՝
Անդրանիկ Տազեսեան

ՆՈՒՐԱՏՈՒՌԻՒՄ

Հանգուցեալ Պրն. Հրանդ Արսլանեանին քառասունքին և իր տիկնոջ Ռոզին Արսլանեանին տարելիցին զոյգ առիթներով՝ Արսլանեան, Պալեօգեան և Լուսարարեան ընտանիքներ, իրենց հօր եւ մօր յիշատակին կը նուիրեն.

ՀԲԸՄ-ի վարժարաններուն՝	2 միլիոն լ. ո
ՀԵԸ -ի սկսնակական խումբին՝	2 միլիոն լ. ո
ԽՕՍՆԱԿ պաշտօնաթերթին՝	2 միլիոն լ. ո
ՉԱՐԹՕՆԵ թերթին՝	2 միլիոն լ. ո
ԱԶԴԱԿ թերթին՝	2 միլիոն լ. ո
ԱՐԱՐԱՏ թերթին՝	2 միլիոն լ. ո



Հովանաւորութեամբ՝
Հայաստանի Հանրապետութեան Դեսպանատան Մշակութային բաժնի
Կազմակերպութեամբ՝
ԹՍՄ Լիբանանի Տեղական Վարչութեան
Under the patronage of The Cultural Department of the Embassy of Armenia
TCA District Committee of Lebanon
Կը ներկայացնէ՝ / Presents

The Youth Band
(Annual Concert)

Երաժշտական Դեկալար՝ Վիկեն Չալեան / Music Director: Vicken Chalian
Տեղի կ'ունենայ, 31 Յուլիս 2022, Ժամ՝ 20:00, Յովհաննէս Պողոսեան սրահ, Պուրճ Համմուտ
July 31 2022, at 8:00 p.m., at Hovhannes Boghossian Theater, Bourj Hammoud

